

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૫] ૨ એસ.સી.આર. ૧૫૩

કૃષ્ણા હરે ગૌર

વિરુદ્ધ

વિનોદ કુમાર ત્યાગી અને અન્ય

(સિવિલ અપીલ ૧૭૫૫/૨૦૧૫)

૧૧/૦૨/૨૦૧૫

[વી. ગોપાલા ગૌડા અને આર. બાનુમતિ, ન્યાયમૂર્તિઓ]

રેસ જ્યુડિકાટા - ના સિદ્ધાંતો - એવો આક્ષેપ કે સામાવાળા નં. ૧ એ અરજી સાથે નકલી અનુભવ પ્રમાણપત્રોનો ઉપયોગ કરીને હેડમાસ્ટરની જગ્યા પર નિમણૂક મેળવી હતી - અપીલકર્તા-અરજદાર દ્વારા તેને પડકારવો - રિટ પિટિશન તેમજ રિટ અપીલની બરતરફી - ત્યારબાદ, ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટના

રિપોર્ટના આધારે, સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક રદ કરી – સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા રિટ પિટિશન – હાઈકોર્ટ દ્વારા બરતરફી – જોકે, ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા સ્પેશિયલ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવી જેમાં ઠેરવ્યું કે અપીલકર્તાનો કલેમ રેસ જ્યુડિકાટના સિદ્ધાંત દ્વારા બાધિત છે – અપીલ પર, ઠેરવ્યું: જ્યારે નિમણૂક નિયમોની વિરુદ્ધ કરવામાં આવે છે, ત્યારે તે રદબાતલ છે – આવી સ્થિતિમાં, રેસ જ્યુડિકાટના સિદ્ધાંત જેવો વૈધાનિક અવરોધ આકર્ષિત થતો નથી – કારણ કે સામાવાળા નં. ૧ એ બોગસ પ્રમાણપત્રોના આધારે નિમણૂક મેળવી હતી તેથી રેસ જ્યુડિકાટનો સિદ્ધાંત આકર્ષિત થતો નથી – ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ રદ કર્યો – યુ.પી. રેકૉગ્નાઈઝ્ડ બેઝિક સ્કૂલ્સ (જુનિયર હાઈ સ્કૂલ્સ) (રિફ્રૂટમેન્ટ એન્ડ કન્ડિશન્સ ઓફ સર્વિસ ઓફ ટીચર્સ) રૂલ્સ, ૧૯૭૮ – નિયમ ૪(૨)(સી).

અપીલ મંજૂર કરતા, કોર્ટે ઠેરવેલ કે:

૧.૧ ડિવિઝન બેન્ચે અવલોકન કર્યું કે અપીલકર્તાએ અગાઉની રિટ પિટિશન અને રિટ અપીલની બરતરફી જાહેર કરી નથી અને આમ, નિમણૂકને પડકારતી બીજી રિટ પિટિશન સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂકને પડકારવા માટે રેસ જ્યુડિકાટના સિદ્ધાંતો હેઠળ બાધિત છે. રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી પરથી, એ ઉભરી આવે છે કે સામાવાળા નં. ૧ પાસે પાંચ વર્ષનો જરૂરી અનુભવ ન હતો અને તેની નિમણૂક યુ.પી. રેકૉગ્નાઈઝ્ડ બેઝિક સ્કૂલ્સ (જુનિયર હાઈ સ્કૂલ્સ) (રિફ્રૂટમેન્ટ એન્ડ કન્ડિશન્સ ઓફ સર્વિસ ઓફ ટીચર્સ) રૂલ્સ, ૧૯૭૮ ના

નિયમ ૨(એન) સાથે વંચાતા નિયમ ૪(૨)(સી) ના ઉલ્લંઘનમાં છે અને તેથી, સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક કાયદામાં માન્ય નથી અને અગાઉની રિટ અપીલ મુખ્યત્વે એ આધારે બરતરફ કરવામાં આવી હતી કે ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક એજ્યુકેશન ઓફિસરે એવું તારણ નોંધ્યું હતું કે સામાવાળા નં. ૧ પાસે જરૂરી પાંચ વર્ષનો શિક્ષણ અનુભવ છે. એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે અવલોકન કર્યું કે ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક એજ્યુકેશન ઓફિસરે સંપૂર્ણ રીતે તપાસ કરી ન હતી, અને તેથી, અગાઉની રિટ અપીલની બરતરફીને રેસ જ્યુડિકાટા તરીકે લઈ શકાય નહીં. [પેરા ૧૪]

૧.૨ જ્યારે નિમણૂક નિયમોની વિરુદ્ધ કરવામાં આવે છે, ત્યારે તે રદબાતલ છે. આવી સ્થિતિમાં, રેસ જ્યુડિકાટાના સિદ્ધાંત જેવો વૈધાનિક અવરોધ આકર્ષિત થતો નથી. કારણ કે સામાવાળા નં. ૧ એ બોગસ પ્રમાણપત્રોના આધારે નિમણૂક મેળવી હતી તેથી હાલના કેસમાં રેસ જ્યુડિકાટાનો સિદ્ધાંત આકર્ષિત થશે નહીં. કારણ કે સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક શરતી છે કે તથ્યો છુપાવવાના કિસ્સામાં, મંજૂરી રદ થવાને પાત્ર છે, બેઝિક શિક્ષા અધિકારીએ નિમણૂક રદ કરવાનો હુકમ યોગ્ય રીતે પસાર કર્યો હતો જેને સિંગલ જજે યોગ્ય રીતે માન્ય રાખ્યો હતો. ડિવિઝન બેન્ચ રેસ જ્યુડિકાટાના સિદ્ધાંતો પર સિંગલ જજના હુકમને રદ કરવામાં બરાબર ન હતી અને આમ, ડિવિઝન બેન્ચનો વાદગ્રસ્ત હુકમ રદ કરવામાં આવે છે. [પેરા ૧૫, ૧૭]

મેઘમાલા અને અન્ય વિરુદ્ધ જી. નરસિંહા રેડ્ડી અને અન્ય ૨૦૧૦ (૧૦)
એસ.સી.આર. ૪૭: (૨૦૧૦) ૮ એસ.સી.સી. ૩૮૩ – સંદર્ભ લેવામાં આવેલ.

કેસ લો રેફરન્સ

૨૦૧૦ (૧૦) એસ.સી.આર. ૪૭ સંદર્ભ લેવામાં આવેલ પેરા ૧૫

સિવિલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન: સિવિલ અપીલ ૧૭૫૫/૨૦૧૫

સ્પેશિયલ અપીલ ૧૧૬૫/૨૦૧૨ માં અલ્હાબાદ ખાતેની હાઇકોર્ટ ઓફ
જ્યુડિકેયરના તા. ૧૫.૦૫.૨૦૧૪ ના ચુકાદા અને હુકમ પરથી

આર. બાલાસુબ્રમણ્યમ, જિતિન ચતુર્વેદી, મૃણ્મયી સાહુ અપીલકર્તા
તરફે.

એસ. આર. સિંઘ, એમ. આર. શમશાદ, રજત સિંઘ, આદિત્ય સમદ્વાર,
અવનીશ સિંઘ, અંકુર યાદવ, આશા ગોપાલન નાયર સામાવાળાઓ તરફે.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ આર. બાનુમતિ દ્વારા આપવામાં આવેલ.

૧. લીવ ગ્રાન્ટેડ.

૨. આ અપીલ અલ્હાબાદ ખાતેની હાઇકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેયર અલ્હાબાદ
દ્વારા ૧૫.૦૫.૨૦૧૪ ના રોજ પાસ કરવામાં આવેલા ચુકાદા સામે દાખલ
કરવામાં આવી છે જેમાં સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી

સ્પેશિયલ અપીલ ૧૧૬૫/૨૦૧૨ ને એ અવલોકન સાથે મંજૂર કરવામાં આવી છે કે અપીલકર્તાનો કલેમ રેસ જ્યુડિકાટના સિદ્ધાંત દ્વારા બાધિત છે.

૩. આ અપીલ દાખલ કરવા તરફ દોરી ગયેલા ટૂંકા તથ્યો નીચે મુજબ છે: વિધાપતિ જુનિયર હાઈ સ્કૂલ, જગેશ્વર, મુરશાનગેટ, મહામાયા નગર, જિલ્લો હાથરસ, યુ.પી., જે એક અનુદાનિત અને માન્ય જુનિયર હાઈ સ્કૂલ છે, તેણે ૨૮.૦૭.૨૦૧૦ ના રોજ દૈનિક અખબારોમાં હેડમાસ્ટરની જગ્યા પર નિમણૂક માટે લાયક ઉમેદવારો પાસેથી અરજીઓ મંગાવતી જાહેરાત જારી કરી હતી. કૃષ્ણા હરે ગૌર, અપીલકર્તાએ વિનોદ કુમાર ત્યાગી, સામાવાળા નં. ૧ અને અન્ય કેટલીક વ્યક્તિઓ સાથે સદર જગ્યા માટે અરજી કરી હતી. સામાવાળા નં. ૧ ની પસંદગી કરવામાં આવી હતી અને તેની નિમણૂકને ૦૯.૦૯.૨૦૧૦ ના રોજ ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક શિક્ષા અધિકારી દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને ૧૦.૦૯.૨૦૧૦ ના રોજ નિમણૂક પત્ર જારી કરવામાં આવ્યો હતો. આર.ટી.આઈ. દ્વારા મેળવેલી માહિતીના આધારે, અપીલકર્તાએ ૦૪.૧૦.૨૦૧૦ ના રોજ તમામ સંબંધિત અધિકારીઓને રજૂઆત કરી હતી જેમાં એવો આક્ષેપ કર્યો હતો કે સામાવાળા નં. ૧ એ તેની અરજી સાથે નકલી અનુભવ પ્રમાણપત્રોનો ઉપયોગ કરીને નિમણૂક મેળવી હતી. અપીલકર્તાએ ૧૫.૧૦.૨૦૧૦ ના રોજ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ, મહામાયા નગરને બીજી ફરિયાદ પણ સબમિટ કરી હતી. કોઈપણ અધિકારીઓ દ્વારા કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં ન આવતા, અપીલકર્તાએ સદર નિમણૂક સામે વાંધો ઉઠાવતી રિટ પિટિશન

૭૦૦૭૪/૨૦૧૦ દાખલ કરી. હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજે, પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી, ૦૨.૧૨.૨૦૧૦ ના હુકમ દ્વારા ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક શિક્ષા અધિકારીને છ અઠવાડિયાના સમયગાળામાં સકારણ હુકમ પસાર કરવા નિર્દેશ આપ્યો. ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક શિક્ષા અધિકારીએ, ૦૩.૦૨.૨૦૧૧ ના હુકમ દ્વારા અપીલકર્તાની રજૂઆતને નકારી કાઢી. સદર હુકમથી પીડિત થઈને, અપીલકર્તાએ રિટ અપીલ ૧૩૫૩૭/૨૦૧૧ દાખલ કરી, જે ૧૦.૦૩.૨૦૧૧ ના હુકમ દ્વારા બરતરફ કરવામાં આવી હતી, જેમાં ઠેરવ્યું હતું કે ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક શિક્ષા અધિકારીએ એક નિશ્ચિત તારણ નોંધ્યું છે કે તેણે મૂળ રેકૉર્ડ તપાસ્યા છે અને જાણવા મળ્યું છે કે સામાવાળા નં. ૧ પાસે જરૂરી પાંચ વર્ષનો શિક્ષણ અનુભવ છે.

૪. તે દરમિયાન, ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે અપીલકર્તાની ૦૪.૧૦.૨૦૧૦ અને ૧૫.૧૦.૨૦૧૦ ની રજૂઆતોની નોંધ લીધી અને એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટેને તપાસ કરવા અને રિપોર્ટ સબમિટ કરવા નિર્દેશ આપ્યો. એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે તેમનો રિપોર્ટ સબમિટ કર્યો જેમાં જણાવ્યું કે સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા ફાઈલ કરાયેલા અનુભવ પ્રમાણપત્રો બોગસ હતા અને સંબંધિત સંસ્થાઓના આચાર્યની મિલીભગતથી મેળવવામાં આવ્યા હતા. ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે ૦૮.૦૪.૨૦૧૨ ના હુકમ દ્વારા રિપોર્ટ બેઝિક શિક્ષા અધિકારીને મોકલી આપ્યો અને તેને આ બાબતે યોગ્ય કાર્યવાહી કરવા અને વહેલી તકે રિપોર્ટ કરવા નિર્દેશ આપ્યો. તારણ અને રિપોર્ટના અનુસંધાનમાં, સામાવાળા

નં. ૧ ની નિમણૂક ૧૬.૦૪.૨૦૧૨ ના રોજ બેઝિક શિક્ષા અધિકારી દ્વારા રદ કરવામાં આવી હતી.

૫. નિમણૂક રદ થવાથી પીડિત થઈને, સામાવાળા નં. ૧ એ હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન ૨૦૨૮૭/૨૦૧૨ દાખલ કરી, જેમાં અપીલકર્તાને સામાવાળાઓ પૈકીના એક તરીકે પક્ષકાર બનાવવામાં આવ્યા. હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજે, ૨૨.૦૫.૨૦૧૨ ના હુકમ દ્વારા એ કારણોસર રિટ પિટિશન બરતરફ કરી કે સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક વૈધાનિક જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ છે કારણ કે તેની પાસે સંબંધિત અનુભવ પ્રમાણપત્રો ન હતા. ઉપરોક્ત હુકમથી પીડિત થઈને, સામાવાળા નં. ૧ એ હાઈકોર્ટ સમક્ષ સ્પેશિયલ અપીલ ૧૧૬૫/૨૦૧૨ દાખલ કરી જે ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા રેસ જ્યુડિકાટાનો સિદ્ધાંત લાગુ કરીને મંજૂર કરવામાં આવી. ડિવિઝન બેન્ચના હુકમથી પીડિત થઈને, અપીલકર્તાએ (હાઈકોર્ટ સમક્ષ સામાવાળા નં. ૮) ડિવિઝન બેન્ચના હુકમની ચોકકસાઈ ને પડકારતી સ્પેશિયલ લીવ દ્વારા આ અપીલ દાખલ કરી છે.

૬. અમે બંને પક્ષો તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે.

૭. અપીલકર્તા તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી હતી કે સામાવાળા નં. ૧ એ બનાવટી દસ્તાવેજોના આધારે છેતરપિંડી કરીને હેડ માસ્ટરની જગ્યા પર નિમણૂક મેળવી છે અને આવી નિમણૂકને માન્ય રાખી શકાય નહીં. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સામાવાળા નં. ૧ નો

૦૯.૦૯.૨૦૧૦ નો નિમણૂક પત્ર શરતી છે અને તથ્યો છુપાવવાના કિસ્સામાં નિમણૂક ૨૬ થવાને પાત્ર છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક યુ.પી. રેક્રૂટમેન્ટ બેઝિક સ્કૂલ્સ (જુનિયર હાઈ સ્કૂલ્સ) (રિફ્રૂટમેન્ટ એન્ડ કન્ડિશન્સ ઓફ સર્વિસ ઓફ ટીચર્સ) રૂલ્સ, ૧૯૭૮ (જે હવે પછી "૧૯૭૮ રૂલ્સ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ના નિયમ ૨(એચ) સાથે વંચાતા નિયમ ૪(૨)(સી) માં સમાવિષ્ટ વૈધાનિક જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ છે જે ઓછામાં ઓછા પાંચ વર્ષનો શિક્ષણ અનુભવ સૂચવે છે.

૮. તેનાથી વિપરીત, સામાવાળા નં. ૧ તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી હતી કે એકવાર અગાઉની રિટ પિટિશન ૧૩૫૩૭/૨૦૧૧ માં નિમણૂકની માન્યતા અંગેના મુદ્દાનો ન્યાયિક નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હોય, પછી ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટને સામાવાળા નં. ૧ ના અનુભવ પર પ્રશ્ન ઉઠાવવાનો કોઈ અધિકાર નથી અને ત્યારબાદની રિટ પિટિશન રેસ જ્યુડિકાટના સિદ્ધાંત દ્વારા બાધિત હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે, ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક શિક્ષા અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા ૦૩.૦૨.૨૦૧૧ ના હુકમ દ્વારા, એક સહવર્તી તારણ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે સામાવાળા નં. ૧ પાસે જરૂરી પાંચ વર્ષનો અનુભવ હતો અને ડિવિઝન બેન્ચે રિટ પિટિશન યોગ્ય રીતે બરતરફ કરી હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા સામાવાળા નં. ૧ ને સાંભળવાની કોઈ વાજબી તક આપવામાં આવી ન હતી.

૯. વર્ષ ૧૯૭૮ માં, સ્ટેટ ઇંડ્સમાંથી સહાય મેળવતી જુનિયર હાઈ સ્કૂલોના શિક્ષકો અને અન્ય કર્મચારીઓના પગારની ચુકવણીનું નિયમન કરવા અને તેની સાથે જોડાયેલી બાબતો પૂરી પાડવા માટે ઉત્તર પ્રદેશ જુનિયર હાઈ સ્કૂલ (પેમેન્ટ ઓફ સેલરીઝ ઓફ ટીચર્સ એન્ડ અધર એમ્પ્લોઈઝ) એક્ટ, ૧૯૭૮ ઘડવામાં આવ્યો હતો. યુ.પી. બેઝિક એજ્યુકેશન એક્ટ, ૧૯૭૨ ની કલમ ૧૯ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને રાજ્ય દ્વારા ૧૯૭૮ રૂલ્સ ઘડવામાં આવ્યા હતા. જુનિયર હાઈ સ્કૂલોમાં શિક્ષકો અને હેડમાસ્ટરોની નિમણૂક માટેના માપદંડ અને લાયકાત ઉપરોક્ત નિયમોની જોગવાઈઓ દ્વારા સંચાલિત થાય છે. આ સુધારો ૧૨.૦૬.૨૦૦૮ ના જાહેરનામા દ્વારા લાવવામાં આવ્યો હતો, જેના દ્વારા નિયમ ૪(૧) માં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો અને બી.એડ. ડિગ્રીને શિક્ષક તાલીમ અભ્યાસક્રમના માપદંડોને સંતોષવા માટે સામેલ કરવામાં આવી હતી. નિયમ ૪(૨)(સી) માં પણ સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો જેનાથી હેડમાસ્ટર તરીકે નિમણૂક પામવા માટે માન્ય શાળામાં પાંચ વર્ષનો શિક્ષણ અનુભવ લાવવામાં આવ્યો હતો જ્યારે અગાઉના નિયમો માત્ર ત્રણ વર્ષના શિક્ષણ અનુભવની જોગવાઈ કરતા હતા.

૧૦. કેસના સ્પીક્ટ તથ્યો એ છે કે સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક પસંદગી સમિતિ અને બેઝિક શિક્ષા અધિકારીની મંજૂરી પછી ૧૦.૦૯.૨૦૧૦ ના નિમણૂક પત્ર દ્વારા વિધાપતિ જુનિયર હાઈ સ્કૂલ, મહામાયા નગરમાં હેડમાસ્ટરની જગ્યા પર કરવામાં આવી હતી. મુખ્ય મુદ્દો જે આપણી વિચારણા

માટે ઉભો થાય છે તે એ છે કે શું સામાવાળા નં. ૧ એ હેડમાસ્ટરની જગ્યા પર નોકરી મેળવવા માટે બોગસ/બનાવટી અનુભવ પ્રમાણપત્રો રજૂ કર્યા હતા.

૧૧. અપીલકર્તા દ્વારા ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટને કરવામાં આવેલી ફરિયાદના આધારે, ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટને તપાસ કરવા નિર્દેશ આપ્યો હતો, જેના અનુસંધાનમાં એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે તપાસ હાથ ધરી હતી અને ૩૧.૦૩.૨૦૧૨ ના રોજ તેમનો તપાસ રિપોર્ટ રજૂ કર્યો હતો. ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ૦૩.૦૪.૨૦૧૨ ના હુકમ અને એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટના રિપોર્ટને જોતા જણાય છે કે એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે વિગતવાર તપાસ કરી હતી અને તમામ સંબંધિત દસ્તાવેજો એટલે કે ૦૩.૦૨.૨૦૧૧ ના રોજ ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક એજ્યુકેશન ઓફિસર દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી તપાસની કાર્યવાહી અને વિવિધ કોલેજોના હાજરી અને પગાર રજિસ્ટર કે જેમાંથી સામાવાળા નં. ૧ એ અનુભવ પ્રમાણપત્રો મેળવ્યા હતા તેની ચકાસણી કરી હતી. સામાવાળા નં. ૧ એ સદર જગ્યા પર નિમણૂક માટે ૧૯૭૮ રૂલ્સના નિયમ ૨(એચ) સાથે વંચાતા નિયમ ૪(૨)(સી) ના ફરજિયાત માપદંડને સંતોષવા માટે પાંચ શાળાઓમાંથી અનુભવ પ્રમાણપત્રો રજૂ કર્યા હતા જે આ જગ્યા પર નિમણૂક માટે ઓછામાં ઓછા પાંચ વર્ષના શિક્ષણ અનુભવની સૂચના આપે છે. સંબંધિત રેકૉર્ડ્સની ચકાસણી કરતા, એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે નોંધ્યું કે માતા પ્રેમલતા તિવારી ઇન્ટર કોલેજના રજિસ્ટરમાં, સામાવાળા નં. ૧ નું નામ સંબંધિત મહિનાઓના અંતે બતાવવામાં આવ્યું હતું.

એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે નોંધ્યું કે અન્ય શિક્ષકો અને સામાવાળા નં. ૧ ના નામ જે શાહી અને હસ્તલેખનથી લખવામાં આવ્યા હતા તે પણ અલગ જોવા મળ્યા હતા. રજૂ કરાયેલ પગાર રજિસ્ટરમાં હેડમાસ્ટર અને સેલરી કલર્કની સહી ન હતી. બી.એમ. ઇન્ટર કોલેજના રેકૉર્ડમાં પણ આવી જ અસમાનતાઓ જોવા મળી હતી. તે રેકૉર્ડ્સ, વિવિધ શાળાઓના હાજરી રજિસ્ટર અને પગાર રજિસ્ટરની ચકાસણી કર્યા પછી, એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે તેમનો રિપોર્ટ રજૂ કર્યો જેમાં એવો અભિપ્રાય આપ્યો કે પ્રથમ સામાવાળાએ નિમણૂક મેળવવા માટે બનાવટી પ્રમાણપત્રો મેળવ્યા હતા. એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે એવું પણ અવલોકન કર્યું કે બેઝિક એજ્યુકેશન ઓફિસરે સંપૂર્ણ રીતે તપાસ કરી નથી અને તેથી, ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક એજ્યુકેશન ઓફિસરના સદર રિપોર્ટ પર આધાર રાખી શકાય નહીં.

૧૨. સામાવાળા નં. ૧ એ એ સાબિત કરવા માટે કોઈ દસ્તાવેજ રજૂ કર્યો નથી કે ઉપરોક્ત સંસ્થાઓમાં તેની નિમણૂક ઇન્ટરમીડિયેટ એજ્યુકેશન એક્ટ હેઠળ ઉદ્દેશિત અધિકારી ઓની પૂર્વ મંજૂરી મેળવીને અથવા યુ.પી. સેકન્ડરી એજ્યુકેશન સર્વિસીસની ભલામણ પર કરવામાં આવી હતી. જરૂરી પ્રક્રિયાઓનું પાલન કરવામાં આવ્યું હતું તે દર્શાવ્યા વિના, સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂકને માન્ય નિમણૂક કહી શકાય નહીં.

૧૩. રિટ પિટિશન ૨૦૨૯૭/૨૦૧૨ માં એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટના રિપોર્ટનો ઉલ્લેખ કરતા, વિદ્વાન સિંગલ જજે અવલોકન કર્યું કે પ્રથમ

સામાવાળાની નિમણૂક રદ કરતો બેઝિક શિક્ષા અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલ વાદગ્રસ્ત હુકમ રેકૉર્ડ અને એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટના રિપોર્ટ પર આધારિત છે. વિદ્વાન સિંગલ જજે, સદર રિટ પિટિશનની સુનાવણી કરતી વખતે, મૂળ રેકૉર્ડની પણ તપાસ કરી અને એ પણ ચકાસ્યું કે સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા મેળવેલા અનુભવ પ્રમાણપત્રો બોગસ હતા અને એવી નિમણૂકો પર આધારિત હતા જેનું કોઈ કાનૂની પરિણામ ન હતું અને તેની નિમણૂકને માન્ય ગણી શકાય નહીં.

૧૪. ડિવિઝન બેન્ચ મેટરના ગુણદોષમાં ગઈ ન હતી, પરંતુ મુખ્યત્વે રેસ જ્યુડિકાટના સિદ્ધાંતને લાગુ કરીને રિટ અપીલ બરતરફ કરી હતી. ડિવિઝન બેન્ચે અવલોકન કર્યું કે અપીલકર્તાએ અગાઉની રિટ પિટિશન અને રિટ અપીલ ૧૩૫૩૭/૨૦૧૧ ની બરતરફી જાહેર કરી નથી અને આમ સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂકને પડકારવા માટે બીજી રિટ પિટિશન રેસ જ્યુડિકાટના સિદ્ધાંતો હેઠળ બાધિત છે. અગાઉ ચર્ચા કર્યા મુજબ, રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી પરથી, એ ઉભરી આવે છે કે સામાવાળા નં. ૧ પાસે પાંચ વર્ષનો જરૂરી અનુભવ ન હતો અને તેની નિમણૂક ૧૯૭૮ રૂલ્સના નિયમ ૨(એચ) સાથે વંચાતા નિયમ ૪(૨)(સી) ના ઉદ્દેશનમાં છે, અને તેથી, સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક કાયદામાં માન્ય નથી અને અગાઉની રિટ અપીલ ૧૩૫૩૭/૨૦૧૧ મુખ્યત્વે એ આધારે બરતરફ કરવામાં આવી હતી કે ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક એજ્યુકેશન ઓફિસરે એવું તારણ નોંધ્યું હતું કે સામાવાળા નં. ૧ પાસે જરૂરી પાંચ વર્ષનો શિક્ષણ અનુભવ છે. એડિશનલ

ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટે, અગાઉ નોંધ્યું તેમ, અવલોકન કર્યું કે ડિસ્ટ્રિક્ટ બેઝિક એજ્યુકેશન ઓફિસરે સંપૂર્ણ રીતે તપાસ કરી ન હતી, અને તેથી, અગાઉની રિટ અપીલની બરતરફીને રેસ જ્યુડિકાટા તરીકે લઈ શકાય નહીં.

૧૫. જ્યારે નિમણૂક નિયમોની વિરુદ્ધ કરવામાં આવે છે, ત્યારે તે શૂન્ય છે. આવી સ્થિતિમાં, રેસ જ્યુડિકાટાના સિદ્ધાંત જેવો વૈધાનિક અવરોધ આકર્ષિત થતો નથી. મેઘમાલા અને અન્ય વિરુદ્ધ જી. નરસિંહા રેડ્ડી અને અન્ય ના કેસમાં, આ કોર્ટે નીચે મુજબ ઠેરવ્યું હતું:—

"ઉપરોક્ત પરથી, તે સ્પષ્ટ છે કે ન્યાયિક કાર્યવાહીમાં પણ, એકવાર છેતરપિંડી સાબિત થઈ જાય પછી, છેતરપિંડી કરીને મેળવેલા તમામ ફાયદા પાછા લઈ શકાય છે. આવી સ્થિતિમાં વૈધાનિક ઉપાયોના બિન-અમલીકરણ અથવા રેસ જ્યુડિકાટાના સિદ્ધાંત જેવા વૈધાનિક અવરોધોના પ્રશ્નો આકર્ષિત થતા નથી. કોઈપણ ભૌતિક તથ્ય/દસ્તાવેજ છુપાવવો એ કોર્ટ સાથે છેતરપિંડી સમાન છે. દરેક કોર્ટ પાસે છેતરપિંડી દ્વારા મેળવેલ પોતાનો હુકમ પાછો ખેંચવાની આંતરિક સત્તા છે કારણ કે આ રીતે મેળવેલ હુકમ અસ્તિત્વહીન છે."

કારણ કે સામાવાળા નં. ૧ એ બોગસ પ્રમાણપત્રોના આધારે નિમણૂક મેળવી હતી, અમારા ગણતરીપૂર્વકના અભિપ્રાય મુજબ, હાથ પરના કેસમાં રેસ જ્યુડિકાટાનો સિદ્ધાંત આકર્ષિત થશે નહીં.

૧૬. જ્યાં સુધી સામાવાળા નં. ૧ ની એ દલીલનો સવાલ છે કે એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા તેને સાંભળવાની કોઈ તક આપવામાં આવી ન હતી, તો રેકૉર્ડ પરથી જણાય છે કે સામાવાળા નં. ૧ એ પોતે જ ૨૯.૦૯.૨૦૧૧ ના રોજ એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ રજૂઆત કરી હતી, જેની એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી હતી અને અમને સામાવાળા નં. ૧ ની દલીલમાં કોઈ દમ જણાતો નથી કે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉદ્ધંધન થયું હતું.

૧૭. કારણ કે સામાવાળા નં. ૧ ની નિમણૂક શરતી છે કે તથ્યો છુપાવવાના કિસ્સામાં, મંજૂરી રદ થવાને પાત્ર છે, બેઝિક શિક્ષા અધિકારીએ નિમણૂક રદ કરવાનો હુકમ યોગ્ય રીતે પસાર કર્યો હતો જેને વિદ્વાન સિંગલ જજે યોગ્ય રીતે માન્ય રાખ્યો હતો. ડિવિઝન બેન્ચ રેસ જ્યુડિકાટાના સિદ્ધાંતો પર વિદ્વાન સિંગલ જજના હુકમને રદ કરવામાં સાચી ન હતી અને ડિવિઝન બેન્ચનો વાદગ્રસ્ત હુકમ રદ થવાને પાત્ર છે.

૧૮. ઉપરોક્તને ધ્યાનમાં લેતા, હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા સ્પેશિયલ અપીલ ૧૧૬૫/૨૦૧૨ માં પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ રદ કરવામાં

આવે છે અને અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. પક્ષકારોએ પોતપોતાનો ખર્ચ ભોગવવાનો રહેશે.

અપીલ મંજૂર.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.